

TIQXMMI
"TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ
XO'JALIGINI MEXANIZATSIYALASH
MUHANDISLARI INSTITUTI"
MTU
MILLIY TADQIQOT UNIVERSITETI

FAN:

**ATROF-MUHITGA BO'LADIGAN TA'SIRNI
BAHOLASH (AMBTB)**

MAVZU

04-2

**AMBTB JARAYONING UMUMIY
SXEMASI**

Razzakov Ruslan Ishqulovich

"Ekologiya va suv resurslarini boshqarish"
kafedrası katta o'qituvchisi

Reja:

1. Atrof-muhitga bo'ladigan ta'sirlarni baholash jarayonining umumiy sxemasi;
2. **Atrof-muhitga bo'ladigan ta'sirlarni baholash jarayonining asosiy elementlari**

6. Maslahatlashuvlar va jamoatchilik ishtiroki.

- Manfaatdor tomonlar bilan o'zaro aloqalar – maslahatlashuvlar va jamoatchilikning ishtiroki atrof-muhitga bo'ladigan ta'sirlarni baholashning barcha bosqichlarida maqsadga muvofiqdir.
- Jamoatchilik va boshqa manfaatdor tomonlar ma'lum muddat davomida mazkur hujjatdan foydalana oladilar va o'z mulohaza va takliflarini bildirishlari mumkin.
- Xuddi shu vaqtning o'zida hujjatlar davlat tashkilotlari va boshqa tashkilotlarga rasmiy izoh va takliflar olish uchun yuboriladi.

AMBTB JARAYONINING ASOSIY SXEMASI

7. AMBTB to'liqligi va sifatini baholash - ekologik ekspertizasi (davlat yoki jamoat)

8. Qaror chiqarishda atrof-muhitga bo'ladigan ta'sirlarni baholash natijalarini hisobga olish. Atrof-muhitga bo'ladigan ta'sirlarini baholashning oraliq va yakuniy natijalaridan manfaatdor tomonlar quyidagi hollarda foydalanishadi:

- **loyihachilar** - loyihaning atrof-muhitga minimal ta'sir etuvchi echimlarini tanlashda va ta'sirlarni yumshatish tadbirlarini rejalashtirishda;
- **tashabbuskor** - mo'ljallanayotgan faoliyatning muqobil variantlarini tanlashda.

8. Qaror chiqarishda atrof-muhitga bo'ladigan ta'sirlarni baholash natijalarini hisobga olish.

Atrof-muhitga bo'ladigan ta'sirlarini baholashning oraliq va yakuniy natijalaridan manfaatdor tomonlar quyidagi hollarda foydalanishadi:

- **kredit-moliya tashkilotlari** - mo'ljallanayotgan faoliyatni amalga oshirish uchun mablag' ajratish yuzasidan qarorlar qabul qilishda;
- **tabiatni muhofaza qilish uchun mas'ul tashkilotlar** – tabiatdan foydalanish uchun ruxsatnomalar berish va tabiatdan foydalanish shartlarini kelishishda;
- **boshqa davlat nazorat organlari, hukumat va o'z–o'zini boshqarish organlari** - mo'ljallanayotgan faoliyatni litsenziyalash va ruxsatnoma berish uchun qaror chiqarishda

9. Loyihadan keyingi bosqichlar – AMBTB hujjatlariga salbiy

ta'sirlarni yumshatish tadbirlarini bajarilishini to'liq yorituvchi

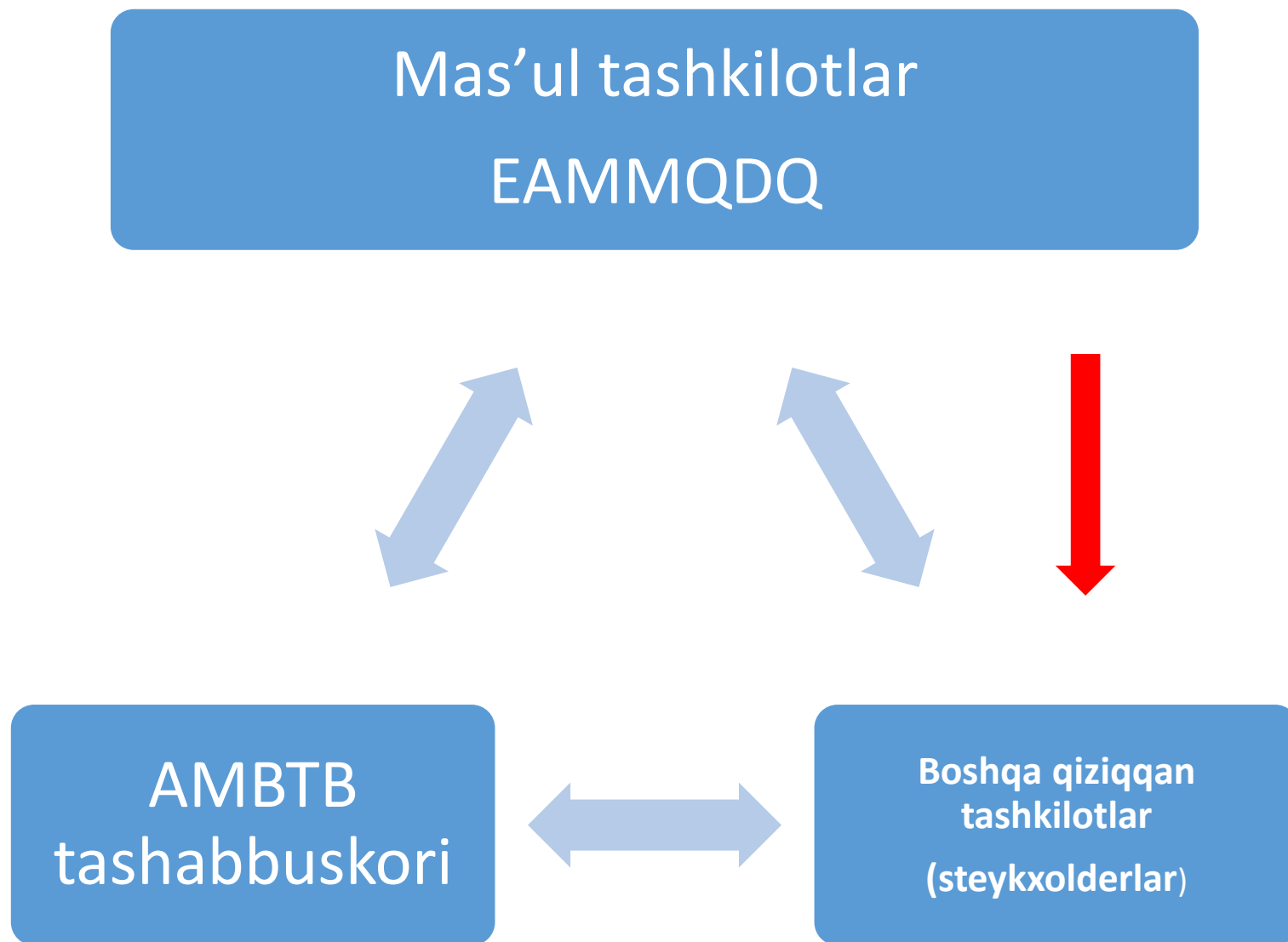
Ekologik menedjment rejasi

Faoliyatning turi	Ta'sirning turi	Salbiy ta'sirni kamaytirish buyicha chora-tadbirlar	Kuzatuv/hujjatlashtirish	Mas'ullar	Narxi
Qurilishdan oldingi bosqichida					
1. Tadqiqotni o'tkazish	<ul style="list-style-type: none">Daraxtlarning shoxlarini kesish va boshqa tusiqlarni bartaraf qilishKutilmagan xodisalar	<ul style="list-style-type: none">Ta'sir darajasi juda past, kesilgan shoxlarning urniga yangilari o'sib chiqadi, tadqiqot texnikasi olib ketiladiTadqiqotchilar o'rtasida trening o'tkazish, nazoratni olib borish.	<ul style="list-style-type: none">Xisobotlar va jurnallarni tekshirish	<ul style="list-style-type: none">Tadqiqotlarni o'tkazish uchun javobgar shaxs	

EKOLOGIK BAHOLASHNING ELEMENTLARI

- **Jamoatchilik ishtiroqi va muqobil variantlarni ko'rib chiqish masalalari faqatgina bitta bosqichga bog'lanib qolmagan;**
- **Ularni EBning turli bosqichlarda qo'llanilishi EBning samarali bajarilishini ta'minlab beradi.**

AMBTB ISHTIROKCHILARI

Jamoatchilik ishtiroki nimaga kerak?

- Rejalashtiralayotgan faoliyatni loyixashga yoki amalga oshirishga jalb etilgan, yoki loyixani ta'siriga tushadigan **tomonlar o'rtasida kelishuvni topish** uchun (suv ombori qurilishida baliqchilik, irrigatsiya suv ist'emolchilar o'rtasida kelishuv)
 - **Ekologik baholashning instrumentlari biridan** sifatida (ta'sirlarni aniqlashda, echimlarni tanlashda, monitoring o'tkazishda)
 - Fuqarorlarni o'z huquqlarni amalga oshirishga

- Barcha xo'jalik faoliyat ma'lum darajada atrof-muhitga ta'sir

ko'rsatadi;

- **EBning asosiy vazifalari - ta'sirlarni oldini olish, kamaytirish, yoki kompensatsiya to'lash;**

- Muqobil variantlarni ko'rilishi loyixaning deyarli barcha bosqichlarda o'rganiladi – loyixalashtirishdan boshlab, ta'sirlarning taxlili, qiziqqan tomonlar bilan muxokama, va **EB** bo'yicha qarorlarni qabul qilinguncha qadar.

TOSHKENT IRRIGATSIYA VA QISHLOQ
XO'JALIGINI MEXANIZATSIYALASH
MUHANDISLARI INSTITUTI

E'TIBORINGIZ UCHUN RAHMAT!